

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

IV. De Causis, in quibus in integrum Restitutioni locus non est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62620)

suo & prætenso ætatis lapsu summarie informet, & quasi sumum aliquem de eo det, executione sententiæ suspensâ, plena erroris ex eoque ortæ læsionis probatio ipsi in integrum restitutionis iudicio reservetur, Mynsinger *Centur. 3. observat. 84.* eumque secutus Oddus *cit. q. 72. n. 68. & 74.*

43. Septimo adversus Appellationis fatalia, sive lapsum à Jure indulgi temporis ad eam interponendam vel prosequendam, *l. Ait Prætor cit. §. 11.* quò tamen casu, propter præsumptionem pro sententiâ, restitui petens saltem summarie ostendere debet justam causam appellandi, v.g. jura sua & allegationes antea non deductas, Gratianus *Discept. forens. cap. 439. n. 45.* & Bruneman. *in l. cit. n. 22.*

44. Octavo adversus Usucapionem, *l. Unica C. Si advers. Usucap.* v.g. si ista contra majorem, cui minor successit, inchoata, & contra hunc, exactâ ætate pupillari, continuata compleatur, eam enim beneficiò restitutionis ob ætatem rescindi, DD. passim docent apud Zoesium *in sit. Rubric. & Bruneman. in l. Unicam cit. n. 22.*

ARTICULUS IV.

De Causis, in quibus in integrum Restitutioni locus non est.

SUMMARIUM.

45. Restitutio non competit adversus Matrimonium,
46. Et professionem Religionis,
47. Quinquenni lapsu ratificatam,
48. Secundùm aliquos etiam ratione impedimenti adversus illam reclamandi.

49. Verius ratione ejus restitutio,
50. Pro ea ad Papam Sc. recurrentibus, datur.
51. Restitutio non datur adversus gesta post impetratam veniam ætatis,
52. Et ea, quæ major factus rata habuit,
53. Vel, se non revocaturum, minor juravit:
54. Licet Prælati juramentum non impediat Ecclesiæ restitutionem.
55. Eadem non datur adversus casum fortuitum,
56. Gesta à minore, dicente se majorem,
57. Et delicta dolo commissa:
58. Neque etiam adversus propriam confessionem:
59. Nisi ista falsa aut indebitè sit extorta.
60. Minorem adversus beneficii Restitutionem restitui negantium,
61. Et affirmantium verior Opinio:
62. Saltem si res adhuc integra:
63. Imò &, si ea non integra & beneficium alteri sit collatum.

Regula tamen hætenus firmata 45 & declarata suas admittit exceptiones; varii enim casus & causæ in integrum Restitutionis beneficium excludunt:

Primo enim id excludit contractus Matrimonii carnalis, propter istius insolubilitatem; quia hæc est Juris Divini, *Matth. cap. 19. v. 6.* cui Humanum, quò beneficium illud introductum est, nequit derogare, *arg. can. Inferior 4. dist. 21. & c. Cum inferior 16. de Major. & Obed.* Dixi autem Contractus; quia in dote & aliis quibusdam matrimonio accidentariis, restitutioni locum esse, liquet ex dictis, & præter alios tradunt Covarruv. *Lib. 1. var. cap. 5. n. 1. & 8. Oddus De in integ. rest. q. 60. n. 3.*

M m m m m   Secundo,

46. Secundò, Matrimonium Spirituale, initum per professionem in Religione approbata validè emissam; quòd status Religiosus fere instar conjugalis perpetuus sit, animæque melior: & quia Seculari perfectior est, ejus susceptione nemo censetur lædi, Panormit. in c. Ex parte 14. de Restit. Spoliat. n. 6. Oddus q. cit. n. 23. & Barbosa in c. cit. n. 4. Dixi, Emissam validè; quia professionem ob ætatis vel plenæ libertatis defectum, aut ex quacunque causa invalidè editam præterens, si intra quinquennium ab ejus emissæ die computandum: non etiam, si postea reclamet, haud est audiendus, ex decreto S. Synodi Tridentinæ Sess. 25. cap. 19. de Regular. Unde Dubium & magni momenti controversia nascitur, an, si quòd minùs intra quinquenniū reclamaret, impeditus fuit, allegatis hujusmodi justis impedimenti causis adversus quinquennii lapsum extraordinariò in integrum restitutionis auxilio restitui valeat, ut super prætenfæ nullitatis causis postea sit audiendus. Id certè negant Cævallos *Q. Q. Practic. q. 500. in fine* & Flamin. de Resignat. lib. 13. q. 5. n. 46. quod, ille receptum præxi, iste verò à S. Congreg. Cardd. Interpp. declaratum, ajunt. Aliud autem suæ Opinioni fundamentum neuter allegat. Pro ea tamen etiam facit ratio
- Primò; quòd restitutionis opitulatio non detur, nisi læsis, *Clement. Unic. c. l. Minoribus 3. C. hæc Rubr.* Religionis autem à sede Apostolica approbatæ professione lædi nemo intelligatur; cum eà statum Seculari perfectiorem amplectatur, & conditionem suam faciat meliorem, Panormit. in c. Ex parte 14. de Restit. Spoliat. n. 16. ubi Felin. n. 10. & Covarruv. Lib. 1. Var. cap. 5. n. 1. in fine.

Secundò; quòd, spontaneâ delatione

habitus professorum & his competentium actuum exercitiò per quinquennium continuatò, professio invalidè edita convalescat & revalidetur, ex decreto Concilii cap. 19. cit. sicut ante eisdem decretum Sess. 24. cap. 1. de Rest. Matrim. ex diutina unius & dimidi anni cohabitatione convaluit & ratificatum est Matrimonium initum metu, c. Ad id 21. de Spons. & Matr. Cum ergo Matrimonium spirituale initum per Professionem Religionis æquiparetur Matrimonio carnali, & itius instar insolubile sit, arg. c. Unic. de Voto in 6. sicut adversus carnale post ejusmodi cohabitationem, sic etiam adversus spirituale sive professionem Religionis, post delationem habitus & exercitiuum actuum professus competentium quinquennio continuatum, in integrum restitutioni locus non erit.

Tertiò; quia lapsus quinquennii sine reclamatione exacti, inducit præsumptionem ratificatæ professionis; quæ Juris & de Jure est instar illius, quæ de ratificatione matrimonii ante Concilium Tridentinum inducta fuit lesquæ antò continuatâ cohabitatione, c. Ad id cit. Cum ergo contra præsumptionem Juris & de Jure ex communi doctrina non admittatur probatio ad effectum reclamationis, restitutio in integrum etiam adversus lapsum quinquennii, admittenda non erit; quia eò ipsò; quòd adversus hoc admitteretur restitutio, ut contra professionem reclamans audiat, contra præsumptionem Juris & de Jure probatio admitteretur.

Verùm, ut ista primò intuitu ponderosa sint, restitutionem tamen adversus quinquennii lapsum, non solum minoribus ratione fragilitatis suæ ætatis, sed majoribus quoque ratione ignorantia vel alterius impedimenti ex cl. usula generali competere, cum Navarro Com-
ment. 4.

mont. 4. de Regular. n. 71. & 76. verius defendunt Rodriguez Tom. 3. Regular. 9. 17. art. 16. Lessius Lib. 2. de 7. & 7. cap. 41. n. 65. Sanchez Lib. 7. de Matrim. disp. 37. n. 22. Miranda Manual. Tom. 1. 9. 30. art. 1. Diana p. 3. Trañ. 2. resol. 53. & aliis relatis, Barbosa de Offic. Episc. alleg. 104. n. 108. Ratio est; quia in integrum restitutionis beneficium adversus præscriptionem temporis ratione fragilitatis ætatis minoribus, & ipsis etiam majoribus ex clausula generali indultum est generaliter: quoad quinquennium autem ad reclamandum contra Professionem ademptum non est à Tridentino cap. 19. cit. quantumvis enim istò contra illam reclamare volentibus post quinquennium denegetur audientia; id tamen de Actionis Ordinaria, non de in integrum restitutionis Extraordinaria via est exaudiendum; cum leges, generaliter adimentes Actionem, de Actione Ordinaria tantum & communi strictoque Jure competente, non de Extraordinaria & speciali Jure indulta sint intelligendæ, ut cum Glossa in l. Postquam 4. V. Nulla C. de Pactis, Molina Lib. 3. de Primogen. cap. 13. n. 65. & multis aliis tradit cit. Oddus 9. 15. à n. 44.

Neque sic firmatam, adversus quinquennii ad reclamandum concessi lapsum, restitutionem convellunt contra eam deducta argumenta.

Primum; quia, licet professione cum debita deliberationis maturitate & sponte validèque emissà nemo lædatur: eà tamen læsus Jure censetur, qui ipsam præmaturè metivè emisit; cum utique non modica læsio sit, nondum satis maturum aut invitum cogi ad statum Religionis perfectissimum & valde difficilem; atque idcirco maturitatem ætatis liberatèque summam & affectum erga ipsum spontaneum exposcentem; ut pro-

pterea professio, pro reparando immaturè consilii & coactionis damno & ad effectum reclamationis, adversus lapsum quinquennii, ex justa causa petitum restitutionis beneficium denegari, æquitatis ratio non permittat.

Secundum, partim; quia non omni-modà paritas est inter matrimonium carnale & spirituale initum per professionem Religionis; cum illius validè initum & consummati nullà humanà, Math. cap. 19. v. 6. istius autem vinculum Apostolicà autoritate valeat dissolvi, ut Lib. 3. tit. 35. à n. 47. ostendetur: & ex carnalis validè initum & consummati dissolutione multò graviora latiusque patentis incommoda & animarum pericula oriuntur, quàm ex relaxatione conjugii spiritualis: partim verò; quia, licet matrimonium spirituale initum per professionem Religionis quinquennii lapsu convalescere & ratificatum præsumatur; ut ordinariò Actionis remediò ejus valor nequeat impugnari, sicut impugnari ante Concilium Tridentinum eà vià non potuit valor carnalis, postquam sesqui anni cohabitatione continuata ratificatum præsumebatur: locus tamen adversus lapsum quinquennii ad effectum reclamationis est speciali & extraordinario remediò in integrum restitutionis, si allegatà justà causà fragilitatis vel alterius legitimi impedimenti, petatur: sicut locus ei ante Concilium illud fuit adversus lapsu sesqui anni, si ex justa v.g. metus perdurantis causa postulatu fuit, Palao Trañ. 16. disp. 2. p. 7. n. 13. in fine.

Tertium; quia, esto contra præsumptionem Juris & de Jure probatio non admittatur in judicio Ordinariò, adversus eam tamen in integrum restitutio & in istius judicio Extraordinariò probatio conceditur minoribus ratione fragilitatis suæ ætatis, & majoribus ex justa causa v.g.

M m m m 3 impedi-

impedimenti legitimi, vi clausula generalis; cum restitutioni etiam locus sit adversus rem judicatam, ab ipso etiam Papa alióve Principe, supremo, & adversus tres sententias conformes, in eadem causa & super eodem articulo latas à iudicibus diversis, juxta dicta à n. 41.

50. Pro ea autem adversus quinquennii lapsum restitutione ad effectum reclamandi recurrendum est ad Papam, aut S. Congregationem Cardd. Interpp. Concilii, vel præpositam negotiis Regularium: à qua illa concedi solet, cognita prius saltem summarie nullitate deducenda & iustitiâ impedimenti, reclamationi, intra quinquennium faciendâ, obstantis, ut Curia Stylò observari notant Barbosa in cap. 19. cit. n. 9. & Fagnanus in c. Consuluit 4. Qui clerici & vocent. n. 35.

51. Tertio, contractus à Minore celebratus, postquam præmissâ cognitione super morum honestate, probitate animi & mentis solertia ætatis veniam à Principe impetravit, l. 1. C. de His qui ven. utat. quæ masculis (saltem non illustribus) non nisi vigesimo, foeminis autem decimo octavo annò impletò concedi solet, l. Omnes 2. C. eadem Rubr. Ratio hujusmodi Minoribus restitutionem negandi fuit partim; quòd fictione Juris reputentur natu majores: quibus restitutio ratione ætatis non indulgetur: partim verò; ne, qui cum ejusmodi minoribus contrahunt, Principali autoritate circumscripti esse videantur, ut l. 1. cit. habetur.

52. Quarto, si 25. annis major factus, in minore ætate gesta verbò aut factò rata habuit & scienter confirmavit, l. 1. & l. fin. C. Si major factus ratum; quòd ita ratihabita reputentur pro gestis à majore; & beneficio restitutionis, ipsius favore principaliter introductò, renuntiatum censetur, Zæsius in ff. de Minorib. n. 23. Imò etiam, si adhuc minor, sed tamen

pubes, juramentò contractui ad effectum promissit, se eum non revocaturum; post hujusmodi enim promissionem ad restitutionis beneficium recurrere volenti obstabit Religio juramenti: quòd observare, hòc ipso; quòd sine dispendio salutis seu animæ periculo & publico vel privati tertii detrimento valeat, debet, juxta Regulam c. Cum contingat 21. de Typo rejurando & c. Quamvis 2. de P. adis in 6.

Neque obstat; quòd Ecclesiæ, contractui alióve actu læsæ & restitutionem petenti, non obstat juramentum Prælati spontè promittentis, se contractum irrevocabiliter observaturum; quia in hoc lata est disparitas inter juramentum prælati à minore & Prælati, partim; quòd juramentum minoris de contractu non rescindendo præjudicium asserat soli juranti: contra juramentum Prælati præjudicet ipsi Ecclesiæ: quæ, cum corpus fictum sit, sicut non potest jurare, sic neque alterius juramentò in suum præjudicium præstitò debet obligari: partim verò; quia juramentum Prælati est de re illicita, utpote præstitum contra obligationem ipsius, ad Ecclesiæ suæ damna avertenda, ipsiusque jura illæsâ conservanda ex officio obligati, c. Pervenit 2. de Jurjurando & c. Si quis 6. de Reb. Eccles. alien. Francus in c. 1. in 6. n. 2. Redon. de Reb. Eccles. alien. q. 23. n. 13. & Bartola in c. 1. cit. n. 33.

Quintò, si contractu vel aliò actu prudenter & circumspèctò gestò læsus est casu fortuito, v.g. quòd prædium emptum lapsò de cælo fulmine conflagravit, vel repentinâ & insolitâ aquarum inundatione sit eversum; quia his casibus læsio non est orta ex contractu vel istius celebrati tempore: neque ab inconsultâ sua facilitate & imprudentia vel advertenti dolo: sed fatali eventu, cui damni restitutio non indulgetur, l. Verum 11. §. 4. ff. de Mis.

ff. de Minorib. cit. Oddus q. 4. n. 23. ut jam dictum n. 38.

56. Sexto, si minor, ut alium, secum alias non contracturum, ad hoc dolo inducat, asserendo se majorem, *l. Si is qui 2. §. l. Si alterius 3. pr. C. Si minor se major. dix.* quia Jura deceptis, non decipientibus subveniunt. Nisi tamen alter, eum esse minorem, sciverit; adversus hunc enim minor læsus restituatur, *l. De tutela 7. C. hic;* cum scienti & consentienti injuria & dolus non fiat, *Reg. Nemo 145. ff. de R. J. & Reg. Scienti 27. in 6.*

57. Septimo, in delictis commissis animo doloso, v.g. in furtivitate, adulterio, homicidio, & iis, quæ dolò malò contra leges in contractibus gessit, *l. Si ex causa 9. ff. de Minor.* neque enim malorum mores infirmitas animi excusat, *l. i. C. Si advers. delict.* & contra leges committens earum beneficiò est indignus, *l. Auxilium 37. ff. de Minor.* ipsiusque Reipublicæ magis interest puniri delicta, quam Minoribus subveniri, *cit. Oddus q. 80. n. 21. & 31. & Zæsius n. 26. Animò,* inquam, *dolosò;* & secundum multos DD. etiam culpà latà, dolum solummodo præsumptum continente, admittis gestisque restitui non potest, *Oddus q. cit. n. 39.*

58. Octavo, minor non restituitur adversus propriam confessionem: quæ in re tamen opus est aliqua distinctione; vel enim legitime interrogatus confessus est delictum verum? & eum non restitui, desumitur ex *l. Auxilium cit.* ubi cum dicitur minorem in delictis non restitui, subjicitur, *Nulla utique deprecatio pena est, si minor annis adulterium fateatur.* Ratio est; quia ejusmodi confessione delicti non censetur læsus; cum fecerit, quod Jure communi poterat & debebat, *l. fin. C. hic Gomez Tom. 3. Var. cap. 1. n. 66.*

59. Vel delictum confessus est falso, aut non legitime interrogatus: sed confessio vi

metive injustè incussò, aut præceptò judicis, nullà delicti infamiã aut indicis præcedentibus, interrogantis, vel dolò adversarii extorta fuit? Et his casibus, sicut læsus, sic etiam restituendus est, partim quòd confessionis falsitatem & errorem probare permittatur etiam major; cum in Criminalibus suam innocentiam in quavis parte litis probare omnibus sit datum, *l. i. §. 27. ff. de Q. Q.* partim verò; quòd veri etiam delicti confessio indebitè, & contra Juris Ordinem sit facta, *Molina Tract. 3. de F. & J. disp. 36. n. 4.*

Dubium est, an minori in integrum 60. restitutio etiam concedatur adversus resignationem beneficii Ecclesiastici. Negant id cum VV. Canonistis Azor p. 2. *Instit. Lib. 7. cap. 20. q. 8. in fine* & novissimè Palao *Tract. 13. disp. 6. p. 2. §. 3. n. 13.* eã persuasus ratione; quòd non appareat, quando illi adversus istam sit locus; cum, quando resignatio facta est ex justis causis, allegare nequeat læsionem: quam solum passis minoribus restitutionis beneficiò subvenitur, *l. Non omnia 44. ff. de Minoribus §. l. Minoribus 5. C. hic.* Quando autem facta est absque justa causa, non admittatur, nec sit valida; adversus actum autem invalidum restitutio non detur, *l. In causa 16. §. 3. ff. de Minoribus.* Accedit; quòd in beneficialibus & aliis causis spiritualibus ab eisque dependentibus minores habeantur pro majoribus, *s. fin. pr. de Judiciis in 6.* & propterea restitutionis beneficiò non juvari videantur, ejus instar, qui ætatis veniam impetravit, *l. i. C. De his, qui ven. atat. &c.*

At multò verius est minorem etiam adversus beneficii renuntiationem improvidè factam restitui, ut aliis DD. relatis docent Covarruvias *Lib. 1. Var. cap. 5. n. 3.* & Flaminus *Lib. 3. de Resignat. q. 7. à n. 43.* Ratio est; quia à Regula de restitutio.

stitutione, minoribus læsis à Jure generaliter indultâ, excepta nusquam reperitur resignatio beneficiorum Ecclesiasticorum. Cùm eâ validè factâ lædi possit, v.g. si ab altero deceptus pingue beneficium pro tenui permutet: aut ei, quod obtinuit, renuntiet spe sibi dolosè factâ de altero & meliori obtinendo.

Neque huic resolutioni adversatur; quòd in beneficalibus minor habeatur pro majore; quia, licet speciali Juris favore pro tali habeatur ad effectum, ut agere in judicio per se vel per procuratorem possit, *c. fin. cit.* pro majore tamen non habetur, ut læsus restituatur nequeat instar majoris; ne, quòd in ejus ætatis gratiam concessum est, in ejus odium ac dispendium retorqueatur, contra *Reg. Quòd ob gratiam 61. in 6.* Ex istius resolutione

62. Dubium aliud oritur, an adversus beneficium renuntiationem minor eò etiam casu restituatur, quò res integra amplius non est, quòd per renuntiationem dimissum beneficium collatum jam sit alteri; tali enim casu restitutioni locum esse, cum *Glossa in c. Ex parte 14. V. Quamvis minor de Restitut. spoliat. & Panormit. in c. cit. n. 18.* negant Laiman *Lib. 3. sect. 5. tract. 4. cap. 11. n. 2.* & Palao *cit. n. 13.* licet re adhuc integrâ five ante beneficium collationem alteri factam minoris restitutionem adversus beneficium resignationem apertè approbet *Tract. 32. disp. 1. p. 19. §. 2. n. 20.* Movetur *l. Quòd si minor 24. ff. de Minoribus*, cujus §. 2. *V. Si verò minor adversus repudiationem hæreditatis non restituitur*, si res non amplius integra, five postquam hæreditas est distracta. Rationem reddunt; quòd, beneficium alteri jam collatò resolutus sit titulus & extinctum omne jus, quòd minor in beneficio habuit: titulò autem beneficium jam reso-

lutò, omnique jure beneficium extinctò, beneficium sine canonica institutione licetè obtineri nequeat, per *Reg. 1. in 6.* quòd tamen fieret, si adversus renuntiationem suam, re non amplius integrâ & beneficium collatò alteri, minor restituere.

Verisimilius tamen minori, beneficium sufficiens unicum habuit, renuntiatione læso etiam hoc casu, neque solum, si id resignatarii aut alicujus tertii dolò, sed etiam si inconsultâ suâ facilitate ad id dimittendum permotus fuit, in integrum restitutionis ope succurrendum, cum *Gomez in Cancell. Reg. de Amali poss. 9. 15.* & alii sustinent Covarruv. *Lib. 1. Var. cap. 5. n. 3.* Molina *Tract. 2. de 7. & 7. disp. 37. n. 16.* Zoesius *ad hanc Decretal. Rubr. n. 5. & ad eandem Engel n. 22.* Rationis locò reddunt generalem Regulam de minoribus quocunque contractu aliove actu graviter læsis, etiam si res distracta & in alium translata jam sit, in integrum restituendis, *l. Si ex causa 9. pr. & l. Si res pignoris 49. ff. de Minoribus*, præterquam in casibus Jure exceptis: à qua Regula casus, quò beneficium Ecclesiasticum per resignationis viam dimissum & in alterum translatum est, ullo Jure exceptus non reperitur.

Neque in contrarium urget *l. Quòd si minor cit. §. 2.* quia legalis ejus dispositio solum procedit de casu, quò à minore res, quæ in ejus bonis nondum fuit, v.g. hæreditas nondum adita, est repudiata, five mera lucris acquisitio omissa: non etiam de casu, quò agitur de damno vitando, sicut contingit, quando minor alienò dolò deceptus vel propriâ fragilitate captus cedit vel amittit rem v.g. beneficium habitum, plenòque jure jam contentum ac possessum, ut cum *DD. cit.* observat *cit.* Molina *n. 16.*

Magis speciosa, sed ipsa quoque non

fatis efficax est ratio; cum enim minor in integrum restitutionis auxiliò reducatur in eum statum, in quo fuit, antequam beneficium per viam resignationis dimitteret, recuperat titulum & omne jus, quod in beneficio habuit ante ejus renuntiationem; ut opus non sit novà collatione; quòd beneficii titulus & jus, quod in eo habuit, non omnino absolute dimissum & alteri collatum sit, sed sub tacita conditione, *Nisi minor in integrum restitutionis beneficium in pristinum statum reducatur*: quæ ex Juris dispositione inesse videtur, *arg. l. i. ff. hac Rubr.* Accedit; quòd, si novà collatione opus esset ad beneficii per resignationem dimissi recuperationem, ea ipsà in integrum restitutione induceretur.

ARTICULUS V.

De Tempore, quò ea est petenda.

SUMMARIUM.

64. Quadriennium à primo 26. anni inchoati,
 65. Aut ætatis venia obtenta die Minoris,
 66. Ejusque heredibus:
 67. Majori à cessantis impedimentis,
 68. Et Ecclesie à Lesionis die datur.
 69. Casus, quibus ista post quadriennium restituitur.
 70. Quadriennium à Lesionis cognita,
 71. Et ab ejus completa die computantium DD. Opiniones.
 72. Quarum prior Tribunalium praxi:
 73. Posterior Juri & Rationi magis est conformis.
 74. Quadriennium Jure ad Restitutionis causam sinendam;

75. *Quibusdam casibus exceptis,*
 76. *Consuetudine ad eam implorandam datur.*
 77. *Lesionem minori ætate factam, minor:*
 78. *Quadriennii lapsum ejus adversarius probat.*

NE jura perpetuò maneant incerta, in integrum restitutionis petitio non perpetua: sed certò, olim quidem anni utilis, hodie verò continui quadriennii tempore est conclusa, *l. fin. C. de Temp. in integr. restit.* Minor itaque, licet, quamdiu in minori ætate est, ejus auxilium implorare valeat, major tamen factus restitutionem petere solummodo potest intra quadriennium, à vigesimo quinto ætatis anno exacto, sive à primo die inchoati ætatis anni vigesimi sexti usque ad impletum ultimum diem vigesimi noni anni, *l. fin. cit. &*, si veniam ætatis impetravit, *65.* à die, quò dicta venia obtenta & minori intimata fuit: præterquam, quòd contra ea, quæ ante ætatis veniam obtentam gessit, petenda restitutionis tempus ante vigesimum quintum ætatis annum impletum non finiatur, *l. Ea qua 5. cit.*

Sicut minori, sic etiam ipsius hæredi ad restitutionem petendam quadriennium à Jure est indultum, *l. Minor autem 18. §. fin. ff. de Minorib.* & quidem, si iste etiam Minor sit, computandum ab exacto 25. suæ ætatis anno, non attentà vel computatà ætate defuncti, *l. Ea qua 5. §. 1.* Si verò Minoris hæres sit Major, quadriennium computandum est ab aditâ hæreditate vel accepta bonorum possessione, *l. cit. §. fin. & l. Ex persona 4. C. eodem Tit.*

Quod si majori ante quadriennium, *66.* quod major factus ad restitutionem petendam habuit, *vg. 27. aut 28. ætatis annò defun-*

N n n

nò defun-